

Bijeenkomst Lokale initiatieven 7 april 2016

Onderstaand verslag biedt een overzicht van de belangrijkste bespreekpunten tijdens de bijeenkomst op 7 april met lokale initiatieven, marktpartijen en overheden.

Kennis

Uit alle rondes en groepen komt terug dat zowel bij de lokale initiatiefnemers als de gemeenten meer kennis nodig is over een aantal thema's.

Processen, procedures en procesmanagement: er is behoefte aan een algemene handreiking voor lokale initiatieven over de stappen die zij moeten zetten naar een succesvol project.

Daarnaast mist kennis over de omvang van de opgave waar Nederland voor staat als wij in 2040 de doelen van Parijs gehaald willen hebben en de rol die lokale initiatieven daarbij spelen. Inzicht in de opgave kan helpen om burgers en bedrijven enthousiast te krijgen en te overtuigen mee te doen. De provincie kan dit in samenwerking met gemeenten oppakken.

De ontwikkelfases van lokale initiatieven en het inhoudelijk verschil tussen wind, zon, en warmteprojecten vragen een verschillende aanpak en expertise en passende vormen van ondersteuning. Maak helder waar je het precies over hebt, dat voorkomt later verwarring!

Bij kleinere gemeenten ontbreekt het vaak aan voldoende ambtelijke capaciteit. De energie/duurzaamheidscoördinator staat er binnen de organisatie vaak alleen voor. Een "pool" van deskundigen kan nuttig zijn voor ondersteuning van zowel lokale initiatieven als de kleinere gemeenten met weinig capaciteit. Er kan worden gekeken naar de mogelijkheid om eventueel aan te sluiten bij de kennis "pool" (in oprichting) van de MRDH of aansluiting bij de energieloketten van gemeenten/ omgevingsdiensten.

Financiering

Financiële aspecten worden vaak als belemmering ervaren, maar zijn zelden de reden waarom een project wel of niet doorgaat. Toch zijn de kosten voor vooronderzoeken hoog bij met name windenergie, gemeenten en provincies zouden deze kunnen voorfinancieren maar dan dragen zij, namens de gemeenschap ook het risico. Ontwikkelaars geven aan dat als men samenwerking met hen zoekt deze financiën geen probleem zijn. Zijn bereid hier afspraken over te maken.

Leges zijn een substantieel deel van de investering. Hier zouden overheden door uitgestelde leges een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Er is ook aangedragen dat leges te hoog zijn in verhouding tot het werk dat voor de vergunningverlening gedaan moet worden.

Er is een behoefte aan garantstellingen door de overheid voor de investeringsintensieve projecten.

Er is behoefte aan toegankelijke en snelle procesgelden in opstartfase (tot max 5000 euro) oa voor juridisch advies, opzet coöperatie, communicatiemateriaal etc. Wellicht kan ook de aanwezige expertise bij de overheden hierbij benut worden. De gemeente kan eenvoudig

vergaderfaciliteiten voor grotere groepen beschikbaar stellen.

Tenslotte kan bekeken worden of er een gezamenlijke pot kan worden gemaakt met middelen van donateurs, bedrijven, fondsen, overheden etc. waar snel een aanvraag kan worden gedaan (zie parallel kracht in NL). Ook kan gekeken worden of subsidie via DuurzaamDoor of EFRO uitkomst kan bieden.

Ruimtelijke voorwaarden

Er is een algemeen beroep op de provincie gedaan om het ruimtelijke beleid positief te maken: "Ja, tenzij.." Dit geldt voornamelijk voor windturbines en zonnevelden. Het huidige beleid belemmert veel nieuwe ontwikkelingen en beperkt kansen voor lokale initiatieven. Kortom, geef in het ruimtelijke (energie) beleid een sterkere positie aan lokale initiatieven; met meer ruimte voor lokale inbedding.

Het is belangrijk om te realiseren dat de informele contacten vaak lang voor de start van de ruimtelijke procedures bestaan. Maak de ruimtelijke procedures inzichtelijker en gemakkelijker. Stimuleer ten slotte actief de samenwerking tussen lokale partijen en de grotere ontwikkelaars.

Samenwerking en gelijk speelveld

Breng partijen samen in lokale of regionale allianties of "regiotafels" en betrek hierbij ook woningbouwcoöperaties en netbeheerders. Zorg ervoor dat er een gezamenlijke doelstelling is voor gemeente of regio waar alle partijen voor gaan. Een mogelijkheid zou zijn om een projectontwikkelbureau op te richten voor burgerinitiatieven.

Betrek ook lokale bedrijven en hun personeel, bijvoorbeeld voor zon op daken. En laat duurzame energie promoten door bewoners! Het is van belang om de initiatieven beter zichtbaar te maken en wellicht ook naar 1 of 2 icoonprojecten per regio te kijken. Lokale initiatieven kunnen ook baat hebben wanneer zij politieke steun bij PS en gemeenteraden organiseren.

Aandachtspunten

Lokale initiatieven verschillen, niet alle coöperaties zijn hetzelfde, daarom is er maatwerk nodig. Houd daarbij aandacht voor het democratisch gehalte van de initiatieven, worden ze breed gedragen? Laat het initiatief lokaal en neem het als overheid niet over. De lokale partij blijft verantwoordelijk. Zorg er wel voor dat overheden zichtbaar zijn bij lokale bijeenkomsten, dat zorgt voor vertrouwen in het initiatief en in de gemeente.

Ook is de notie gemaakt dat "commerciële" ontwikkelaars niet allemaal hetzelfde zijn. Wel zijn marktpartijen vrijwel allemaal in meer of mindere mate bereid tot samenwerking met lokale initiatieven.

Rol van de provincie

Samengevat verwachten partijen het volgende van de provincie:

- Zorg voor een flexibel ruimtelijk kader dat kansen biedt voor lokale initiatieven

- Onderzoek de mogelijkheid voor procesgeld waar lokale initiatieven snel aanspraak op kunnen maken
- Onderzoek of en zo ja hoe voorfinanciering voor projecten kan worden vormgegeven
- Zorg voor bundeling en beschikbaarheid van kennis en expertise
- Breng partijen samen en creëer een structureel netwerk rond lokale initiatieven
- Zorg voor duidelijke beleidsdoelstellingen en een helder toetsingskader voor projecten
- Betrek ook de eigen organisatie bij ruimte geven aan lokale initiatieven
- Kijk breder in een gebied naar de kansen en probeer ontwikkelingen te verbinden (wonen, bedrijven, water, groen); zoek naar win-win.